

Instructie TAT voor adolescenten en volwassenen

(Verbaal begrip van de instructies moet voldoende zijn)

Algemeen

Een goede afname vraagt om een samenwerkende maar strikt neutrale houding bij onderzoeker, waar alles er op is gericht de vrije apperceptie bij onderzochte op gang te krijgen c.q. een verhaal te bedenken. Probeer elke onderbreking hiervan, hoe gering ook, te vermijden. Wat de opstelling betreft: de onderzoeker zit schuin naast onderzochte (45 o) om direct en frontaal oogcontact te vermijden. Afstand: op armlengte, om de platen aan te reiken. Zorg zoveel mogelijk voor minimale prikkels/afleiding in het blikveld van onderzochte. Denk hierbij aan een lege muur, en geen foto's of een kapstok met jassen in beeld.

Instructie

We gaan (het vervolg van) dit onderzoek vandaag beginnen met iets, waarbij we je vragen je fantasie te gebruiken.*

Ik ga je een aantal platen laten zien, één voor één. Wil je bij elke plaat een zélf verzonnen verhaal maken. Vertel me in dit verhaal:

- 1 Eerste plaat: Wat ging vooraf aan wat je op deze plaat ziet? Volgende platen: Wat ging hieraan vooraf?*
- 2 Wat gebeurt er?*
- 3 Wat denken en voelen de door jou genoemde personen? Wat gaat er in ze om?*
- 4 Hoe loopt het af?*

Maak er één verhaal van.

Er is genoeg tijd.

Is de bedoeling duidelijk?

[bij parallel te starten video- of geluidsopname] *De verhalen zullen tegelijkertijd worden opgenomen, zodat we na afloop zo goed mogelijk kunnen beoordelen wat je hebt verteld. Wanneer dit is afgerond zal deze opname worden gewist.*

[bij simultaan uittypen van het verbatim door een collega:] *De verhalen zullen tegelijkertijd alvast worden vastgelegd in de computer door[naam/functie collega]*

Hier is de eerste plaat.

**) kies een passende aanspreekvorm qua werkrelatie tijdens het onderzoek: je óf u*

➔ Z.o.z. voor aanvullende instructies

Instructie volgens een TAT/SCORS-G onderzoeksgroep, waar de volgende klinisch psychologen aan deelnemen: Han Berghuis, Kristel Maas, Linda van Mil en Eric Versteeg (juni 2023)

Aanvullende instructies

Per plaat

Herhaal instructievragen waar nog niets over is verteld. Doe dit bij elke plaat als dit nodig is. Houd dus luisterend goed bij of ook de vragen 1, 3 en 4 in een gegeven verhaal aan bod zijn gekomen. Iedereen krijgt dus per plaat dezelfde instructies aangeboden, ook als ze niet alle worden onthouden. Aanname hierbij is: wat er niet in zit, komt er ook niet (desgevraagd) uit. Houd je aan de gegeven formulering, bijv. vraag 3: *“Wat denken en voelen de door jou genoemde personen? Wat gaat er in ze om?”*

Sluit zoveel mogelijk aan bij woordkeuze van onderzochte bij vraag 3. Bijvoorbeeld

[Plaat 1]: “Dat jongetje moet van z’n vader viool spelen.. hij vindt zijn vader veel strenger dan zijn moeder en is altijd gespannen als zijn vader in huis is” .Sluit wat de vader betreft aan met: [*“Wat denkt en voelt z’n vader? En z’n moeder?”*]

Vraag neutraal door (maximaal 4 keer per plaat) wanneer je vermoedt dat relevante inhoud schuilt achter een ongewone uitspraak, zodat onderzochte zoveel mogelijk in het eigen verhaalspoor blijft. Denk bijvoorbeeld aan abrupte overgangen in een verhaal of opmerkelijke uitspraken waar je iets meer over wilt horen. Met neutraal wordt hier bedoeld: zonder ook maar iets te insinueren – toon! – het zo letterlijk mogelijk teruggeven wat is gezegd, bijv.

[Plaat 2:] “..hij gaat met dat paard iets doen.” [->“..iets doen?”]

[Plaat 1:] “..Hoe het afloopt? Nou, ik denk niet fijn voor die moeder.” [->“..niet fijn voor die moeder?”] . Dus niet: “..hoe bedoel je dat precies?” of: “..waarom niet fijn?”

Wisselen van platen

Leg vooraf de te tonen platen op een stapel en houd ze bij je met de afbeeldingen aan de onderzijde, dus niet zichtbaar. De eerste te tonen plaat ligt nu omgekeerd bovenop. Neem eerst de plaat weg van de tafel, plaats ‘m onderop de stapel en leg dan de volgende neer. Er is dus altijd maar één plaat zichtbaar. Als iemand vanaf de tweede plaat niet uit zichzelf begint met vertellen, herhaal dan de eerste standaardvraag: *“Wat ging hieraan vooraf?”*